	Тракийски университет – Стара Загора ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.2.5_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа Конспект / програма		Страница: 1 от 5

ПРОГРАМА

за писмен изпит за придобиване на IV-та ПКС по Организация и управление на образованието

1. Образователната институция като организация.

Същност и обща характеристика на училището като организация /детската градина, образователната институция/. Видове организации в средното образование. Организационна структура на училището – мисия, цели, структура, персонал.

2. Управление на образователната институция.

Същност на понятието управление. Директорът – функции, компетентности и роли. Обществен съвет. Педагогически съвет – специализиран орган за управление. Функционални органи и звена при управлението на образователната институция (ученически парламент, общо събрание и др.). Организационно-управленски структури на институциите от системата на средното образование – същност, модели.

3. Ръководителят на образователната институция: лични качества, управленски компетентности и умения.

Длъжностни характеристика на директора. Лидерство и партньорство в образователната институция. Директорът като ментор и коуч. Стил на ръководство – основни характеристики и видове лидерски стилове на ръководство. Управление на конфликти в образователната институция - същност, характеристики и методи на управление.

4. Учителят /педагогическият специалист/ като мениджър.

Длъжностна характеристика на учителя. Управление на дейностите в класната стая/ в детската група – методи, техники и средства. Основни практики и процедури на един урок.

5. Комуникациите в управлението на класа/ групата и училището/ детската градина.

Същност, място и роля на комуникациите в управлението на социално-педагогическите процеси. Видове организационни комуникации. Фази и елементи на комуникационния процес. Пречки за ефективни организационни комуникации. Невербално общуване в образователната институция. Оптимизиране на процеса на комуникация в образователната институция.

6. Вземане на управленско решение в образователните институции.

	Тракийски университет – Стара Загора ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.2.5_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа Конспект / програма		Страница: 2 от 5

Същност на управленското решение. Класификация на управленските решения. Подходи при вземане на организационни решения. Процесът на вземане на решение. Фактори за оптимизиране процеса на вземане на решение в средното образование.

7. Оперативно и стратегическо планиране в средното образование.

Планирането като основна управленска функция. Видове планове в образованието. Същност и основни характеристика на стратегическото управление и планиране. Процесът на стратегическо планиране в образователната институция. Стратегия за развитие на образователната институция.

8. Контролът в управлението на образователната институция.

Същност и принципи на контрола като основна управленска функция в образованието. Видове контрол в образованието. Процесът на контролиране - етапи. Нормативна база на контролната дейност в системата на образованието.

9. Управление на човешките ресурси в средното образование.

Природа на управлението на човешките ресурси – планиране, набиране и подбор на педагогическите кадри. Длъжностни характеристики на персонала в образователната институция. Определяне на работната заплата и допълнителните възнаграждения на персонала в средното образование. Диференцирано заплащане на труда в системата на средното образование. Професионално-квалификационно развитие на учителя.

	Тракийски университет – Стара Загора ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.2.5_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа Конспект / програма		Страница: 3 от 5

ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Цел на процедурата за придобиване на четвърта професионално-квалификационна степен е кандидатът да изяви знанията и уменията за интерпретация на актуални научни проблеми по организация и управление на образованието и да демонстрира компетентно прилагане на теоретичните модели в практиката.

Кандидатът разработва писмено изложение по отделен проблем. Преди изпита комисията определя няколко теми, две от които се изтеглят на лотариев принцип. В зависимост от темата, кандидатът описва теоретичните постановки и практическото им приложение според спецификата на образователната институция, към която работи или тази, в която има опит. Ако е работил в различни звена- училище, детска градина или друга организация, е в правото си да избере една по желание или да направи паралелна съпоставка, като отвори общите и характерните аспекти на всяко едно от тях. Формулировката на темата е в обхвата на съдържанието на програмата.

След научно- методическата интерпретация на темата, кандидатът описва случай от своята практика, в който счита, че се е справил успешно като мениджър в една от следните области:

- Мотивация на служител/ ученик
- Управление на конфликт
- Формиране на екип
- Работа с родители
- Подпомагане на млад учител
- Работна по проект
- Добра практика, свързана с обща или допълнителна подкрепа на ученици
- Взаимодействие с извънучилищни институции
- Подкрепа на колега с личен или професионален проблем

Случаят трябва да съдържа следните компоненти /според спецификата и приложимостта им/: описание на ситуацията, участници, идентифициране на проблема, набелязване на план за действие, изпълнение, срещнати трудности, оказано съдействие, резултат, анализ, саморефлексия.

Изискване при описание на случай е да не се посочва името на училището и на участниците /могат да се ползват инициали или измислени имена!/ Така се съблюдава конфиденциалността.

Писмената работа съдържа изложение на частно-научния аспект на проблема и идеи за организация и управление на образователната институция, както и дава яснота за уменията на кандидата компетентно да използва придобити знания и умения в своята практика.

Изпитът е с времетраене 3 /три/ астрономически часа.

	Тракийски университет – Стара Загора ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.2.5_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа Конспект / програма		Страница: 4 от 5

Писмената работа се проверява от тримата членове на комисията и се оценява с консенсус. Оценките се оформят с точност до 0,50. Оценката се мотивира в рецензия, която отразява общата преценка на членовете на комисията.

Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Александрова, Н.(2003)Учебнопомагало по лидерство и стилове на ръководство. София.
2. Ангелов, А.(2002) Организационно поведение. София.
3. Ангелов, А. (1998) Основи на мениджмънта. София.
4. Армстронг, А. (1998) Основи на мениджмънта. София.
5. Армстронг, М. (1994) Основни техники на управление. Бургас.
6. Армстронг, М. (1993) Управление на човешките ресурси. Бургас.
7. Бакърджиева, М. (1998) Комуникиране в управлението. Свищов.
8. Балкански, П. (2001) Училищен мениджмънт. Том 1 и 2. София.
9. Бонева, Л. (2004) Мотивацията за труд при учителската професия - управленски аспекти. С.
10. Генев, К. (1992) Организация и управление на образованието. София.
11. Генев, К. (1990) Управленското решение в училище. София.
12. Гюрова, В.(2003) Училищният директор – професионален мениджър и педагогически лидер, Христоматия по образователен мениджмънт // под ред. на Карстание, П., П. Балкански, София.
13. Гюрова, В., (2013) Обароазветелен мениджмънт. София.
14. Донъри, Дж. Х.(1997) Основи на мениджмънта. София.
15. Дорадо, Ф.(2016) Лидер за 60 секунди. София.
16. Иванов, И.(2005) Мениджмънт на ученическия клас. Унив. издателство “Еп. Константин Преславски”, Шумен.
17. Карабельова, С.(2006) Управление и развитие на човешките ресурси, София.
18. Карнеги, Д.(2013) Как да станем успешни ръководители. София.
19. Клатърбък, Д.(2012) Коучинг на екипи и работни групи. София.
20. Крумов, В. (2004) Длъжностни характеристики в училище и детската градина.
21. Крумов, В.(1993) Организационни структури и управленски модели в образователната система. София.
22. Крумов, В. (1995) Училищноадминистриране. София.
23. Маджирова, К. и др. (2000) Автономията на училището. Измерения и алтернативи. София.
24. Маджирова, К. и др. (2002) Директорът на училището и ефективния мениджмънт. София.
25. Маджирова, К. (2002) Директорът в училището и работата му в екип. София.
26. Маджирова, К. (1995) Нови стратегии на педагогическия контрол. София.

	Тракийски университет – Стара Загора ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИЯТА НА УЧИТЕЛИТЕ		Издание: 1.0
	Вид на документа: Оперативен документ	№ на документа: 7.5.1_OD_1.2.5_DT	В сила от: 14.09.2011
	Име на документа Конспект / програма		Страница: 5 от 5

27. Маджирова, К. кн. 6-7, 1996 Ориентири в планиране дейността на училището. ИБ УСО.
28. Мадъкс, Р. (1992) Как се създава екип. София.
29. Николаева, С. (2011) Мениджмънт на класа. София.
30. Паунов, М. (1998) Организационно поведение. София.
31. Руджери, П. (2014) Новителидери. Ръководство по лидерство за мениджърите на третото хилядолетие. София.
32. Симеонов, И. (1995) Основи на организацията и управлението на училището в прехода към пазарна икономика. София.
33. Христов, С. и др. (2006) 10 златни правила за работа в екип. София.
34. Христов, С. (2000) Стратегически мениджмънт. София.
35. Христова, М. (1998) Мениджмънт на човешките ресурси. София.
36. Шопов, Д., М. Атанасова (1998) Управление на човешките ресурси. София. www.kakvo.org
37. Уитмор, Дж. (2012) Коучинг за високи постижения. София.